

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه هجدهم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبیر بیشتری در قرآن و توجه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

اعوذُ بِاللّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیات ۶۲-۶۴ از سورة مبارکه انفال

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَ

بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَالْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ

بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ

حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾

ترجمه آیات ۶۲-۶۴

و اگر بخواهند با تو خدعه کنند، پس قطعاً خدا برای تو کافی است. او کسی است که تو را با یاری خود و یاری مؤمنان تقویت فرموده است. (۶۲)

و (خدا) میان دل‌های آن‌ها دوستی به وجود آورد. اگر تمام آنچه روی زمین است، خرج می‌کردی که میان دل‌های آنان، دوستی به وجود آوری، نمی‌توانستی الفت به وجود آوری. ولی خدا در میان آن‌ها دوستی و الفت ایجاد کرد که او قطعاً توانای حکیمی است. (۶۳)

ای پیامبر، خدا و مؤمنانی که از تو پیروی می‌کنند، برای تو کافی است. (۶۴)

برداشت از آیات ۶۲-۶۴ (دشمنی مردم)

سالک الی الله باید بداند که اکثر مردم دشمن او هستند و چون مریضند با او به نیرنگ برمی‌خیزند و باید ارتباطش را با خدای تعالی زیاد کند تا او را کمک نماید زیرا خدا برای او کافی است و خدا دل‌های مؤمنین را با او گرم و پرمحبت می‌کند تا با او الفت پیدا کنند و او را کمک نمایند؛ بنابراین کمک خدا و سالکین الی الله باید برای او بسیار اهمیت داشته باشد.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ هَاجَرُوا وَ جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَ أَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ
 الَّذِينَ آوَوْا وَ نَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ لَمْ
 يُهَاجِرُوا مَا لَكُم مِّنْ وَلَا يَتَمِمُّ مِنْ شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجِرُوا وَ إِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي
 الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرٌ ﴿٧٢﴾ وَ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي
 الْأَرْضِ وَ فسادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٣﴾ وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ هَاجَرُوا وَ جَاهَدُوا فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ وَ الَّذِينَ آوَوْا وَ نَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَ رِزْقٌ
 كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾ وَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَ هَاجَرُوا وَ جَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَئِكَ
 مِنْكُمْ وَ أُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ
 شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

ترجمه آیات ۷۲-۷۵

کسانی که ایمان آورده‌اند و هجرت کرده‌اند و با اموال و جانهای خود در راه خدا جهاد نموده‌اند و آن‌ها
 که (مهاجرین را) پناه داده‌اند و یاری کرده‌اند، آن‌ها بعضیشان دوستان بعضی دیگرند و آن‌ها که ایمان آورده‌اند
 و مهاجرت نکرده‌اند، هیچ گونه ولایت و دوستی در مقابل آن‌ها ندارید تا هجرت کنند و اگر از شما در مورد
 دین یاری بخواهند، وظیفه شما است که آن‌ها را یاری کنید، مگر در مورد گروهی که میان شما و آن‌ها پیمانی
 برقرار شده است و خدا به آنچه انجام می‌دهید بینا است. (۷۲)

و آن‌ها که کافر شده‌اند، دوستان و فرماندهان یکدیگرند. اگر شما به آن (دستورات) عمل نکنید، فتنه و فساد بزرگی در زمین بر پا خواهد شد. (۷۳)

و آن‌ها که ایمان آورده‌اند و هجرت کرده‌اند و در راه خدا جهاد نموده‌اند و آن‌هایی که (مهاجرین را) پناه داده‌اند و آن‌ها را یاری کرده‌اند، آن‌ها همان مؤمنین حقیقی هستند. آموزش و روزی شایسته‌ای برای آن‌ها خواهد بود. (۷۴)

و کسانی که بعداً ایمان آورده‌اند و هجرت کرده‌اند و با شما جهاد کرده‌اند، آن‌ها از شما هستند و خویشاوندان نسبت به یکدیگر در احکامی که خدا مقرر کرده، سزاوارترند. خدا قطعاً بر همه چیز دانا است. (۷۵)

برداشت از آیات ۷۲-۷۵ (جهاد)

سالک الی الله باید در راه رسیدن به مقصد از جان و مالش بگذرد و رنج هجرت از وطن را بر خود آسان نماید و اگر مهاجری در راه خدای بر او وارد شد به او پناه بدهد و یاری‌اش کند، این‌ها چون مؤمنند یکی بر دیگری ولایت دارد و از روی دوستی فرمان یکدیگر را برمی‌دارند، این‌ها مؤمنین و سالکین الی الله حقیقی هستند، خدای تعالی برای این‌ها آموزش و روزی خوبی مادی و معنوی قرار داده است.

«سورة مباركة توبه»

آیات ۱-۴ از سورة مباركة توبه

بَرَاءَةٌ مِنَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١﴾ فَسِيحُوا فِي

الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ اعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَ أَنَّ اللَّهَ مُحْزِي

الْكَافِرِينَ ﴿٢﴾ وَ أَذَانٌ مِنَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ

اللَّهُ بَرِيءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَ رَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ

فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَ بَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣﴾ إِلَّا

الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَ لَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ

أَحَدًا فَأَتُوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَى مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾

ترجمه آیات ۱-۴

(این آیات اعلام) بیزاری از طرف خدا و پیامبرش نسبت به آن مشرکینی که با آن‌ها پیمان بسته‌اید، می‌باشد. (۱)

مدّت چهار ماه آزادانه در زمین گردش کنید و بدانید که شما نمی‌توانید خدا را ناتوان سازید و خدا خوارکننده کافران است. (۲)

و این آیات اعلامی است از طرف خدا و پیامبرش به مردم در روز «حجّ اکبر» که قطعاً خدا و پیامبرش از مشرکین بیزارند. پس اگر توبه کنید، برای شما بهتر است و اگر سرپیچی کنید، بدانید که شما نمی‌توانید خدا را ناتوان سازید و کافران را به عذاب دردناکی مژده بده. (۳)

غیر از آن مشرکینی که با آن‌ها عهد و پیمان بسته‌اید، سپس آن‌ها چیزی از آن پیمان با شما را نشکسته‌اند و کسی را علیه شما پشتیبانی نکرده‌اند. پس شما هم پیمان آن‌ها را تا پایان مدّتشان محترم بشمارید که قطعاً خدا پرهیزگاران را دوست می‌دارد. (۴)

برداشت از آیات ۱-۴ (عهد شکنی)

سالک الی الله باید بداند که عهد شکنی چه عهد با خدا باشد یا با مردم، چه در عالم میثاق و عالم ذر باشد و چه در دنیا بدترین کارها است. و سختگیری پروردگار در سوره براءت نسبت به مشرکین بیشتر برای عهد شکنی آن‌ها بوده است. بنابراین سالک الی الله باید بکوشد که متعهد باشد و حتّی نسبت به مسائل کوچک هم بی‌تعهد نباشد زیرا وفا نکردن به قراردادهای انسان را از تقوی دور نگه می‌دارد. و حال آنکه خدای تعالی متّقین را دوست می‌دارد.

آیه ۱۶ از سوره مبارکه توبه

وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ

مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

ترجمه آیه ۶

و اگر یکی از مشرکین از تو پناه خواست، به او پناه بده تا سخن خدا را بشنود. سپس او را به محلّ امنش برسان. آن به خاطر این است که آنها مردم نادانی هستند. (۶)

برداشت از آیه ۶ (هدایت دیگران)

سالک الی الله باید نسبت به کسانی که می خواهند در کنار او باشند تا هدایت شوند مهربان باشد ولو اینکه مشرک باشند، آن ها را در کنار خود جای دهد تا کلام خدا را بشنوند و از اعمال، رفتار و گفتار اولیاء خدا درس بگیرند.

آیه ۱۱ از سوره مبارکه توبه

فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَأِخْوانُكُمْ فِي الدِّينِ وَ نُفَصِّلُ
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

ترجمه آیه ۱۱

پس اگر توبه کنند و نماز را به پا دارند و زکات بدهند، برادر دینی شما هستند و ما آیات خود را برای مردمی که می دانند، شرح می دهیم. (۱۱)

برداشت از آیه ۱۱ (یأس)

سالک الی الله باید بداند که نباید هیچ کس را از رحمت خدا مأیوس کند زیرا خدای تعالی درباره مشرکین که بدترین خلق خدا هستند می فرماید اگر توبه کنند، نماز را به پا دارند و زکات بدهند برادران دینی شمایند.

آیات ۱۲-۱۵ از سوره مبارکه توبه

وَ إِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَ طَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أُمَّةَ الْكُفْرِ

إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾ أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهُمُوا

بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَوُكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ

إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِيهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ

عَلَيْهِمْ وَ يَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾ وَ يَذْهَبَ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَ يَتُوبُ

اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾

ترجمه آیات ۱۲-۱۵

و اگر قسمهای خود را بعد از پیمانشان بشکنند و دین شما را مورد سرزنش قرار دهند، پس با رهبران کفر بجنگید و آن‌ها را بکشید، چرا که برای آن‌ها پیمان و قسمی نیست، شاید از کفر و کینه‌توزی دست بردارند. (۱۲)

چرا با گروهی که قسمهای خود را شکستند و همت خود را بر آن داشتند که پیامبر را (از مکه) بیرون کنند، نمی‌جنگید؟ در حالی که آن‌ها جنگ با شما را اولین بار شروع کردند. آیا از آن‌ها می‌ترسید؟ در صورتی که خدا سزاوارتر است که از او بترسید، اگر ایمان دارید. (۱۳)

با آن‌ها بجنگید تا خدا آن‌ها را به دست شما عذاب کند و خوارشان گرداند و شما را بر آن‌ها پیروز نماید و قلبهای گروه مؤمنان را شفا بخشد. (۱۴)

و خشم و کینه دل‌های مؤمنین را برطرف می‌کند و خدا توبه هر کس را که بخواهد قبول می‌کند و خدا دانای حکیمی است. (۱۵)

برداشت از آیات ۱۲-۱۵ (اهمیت قسم)

سالک الهی باید بداند که اگر برای چیزی قسم خورد و مشروع بود حتماً باید به آن عمل کند زیرا خدای تعالی با کسانی که به قسمشان وفا نمی‌کنند با شدت برخورد کرده و حتی دستور قتل مشرکینی که به قسمشان وفا نکرده‌اند را داده تا به این وسیله دل‌های مؤمنین تشفی پیدا کند.

آیه ۱۶ از سوره مبارکه توبه

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِجَنَّةٍ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

ترجمه آیه ۱۶

آیا گمان کرده اید که شما به حال خود واگذار می شوید و هنوز خدا از شما کسانی را که جهاد کرده و غیر از خدا و رسولش و مؤمنین را محرم رازی نگرفته اند، مشخص ننموده است؟ و خدا به آنچه عمل می کنید، آگاه است. (۱۶)

برداشت از آیه ۱۶ (آزمایش)

سالک الی الله باید بداند که او بدون آزمایش رها نشده است و نباید مشرکین را همراه خود بداند؛ بلکه باید فقط خدا، رسول و مؤمنین واقعی را دوست و صاحب سر خود بداند.

آیه ۱۹ از سوره مبارکه توبه

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَ عِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَ جَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

ترجمه آیه ۱۹

آیا آب دادن به حاجیان و آباد نمودن مسجد الحرام را مثل عمل کسی که به خدا و روز قیامت ایمان آورده و در راه خدا جهاد کرده است، قرار می دهید؟ این دو دسته نزد خدا مساوی نیستند و خدا مردم ستمگر را هدایت نمی کند. (۱۹)

برداشت از آیه ۱۹ (ایمان و اعتقاد)

سالک الی الله باید بداند که اعمال خیر ولو سقایی حجاج و تعمیر مسجدالحرام باشد در مقابل ایمان و اعتقاد صحیح ارزشی ندارد و بلکه باید اول ایمان و اعتقادش را درست کند، تزکیه نفس نماید و سپس کار خیر بکند و خدا ستمگران را هدایت نمی کند.